

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.395/2016/3. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Ivancsó Attila ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a személyesen eljár alperes neve (címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében az Egri Törvényszék 12.P.20.078/2015/28. számú ítélete ellen a felperes 29. és 31. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A perbeli időszakban a felperes a .. **"K"** Tagszövetség tagszervezetének, a **"F"** Egyesületnek a galambász versenyzője; az alperes a tagszövetség versenybizottságának az elnöke volt.

Az alperes által 2013. szeptember 22-én végzett dúcellenőrzés során megállapított szabálytalanságok alapján a tagszövetség versenybizottsága a 2013. szeptember 24-én hozott 3/2013. számú határozatával elrendelte a felperesnek a 2013. évi fiatal galambok versenyein elért eredményei törlését, amelyet a 2014. szeptember 15-i ülésén hozott határozatával a Magyar Postagalamb Sportszövetség Versenybizottsága helybenhagyott.

A tagszövetség fegyelmi bizottsága a 2013. október 22-i ülésén hozott határozatával - elfogadva az ellenőrzés és az ezt követő vizsgálatok általi megállapítások szerint a megadotthoz képest másik dúcból versenyzés általi jogosulatlan előnyszerzést - a felperest megrovásban részesítette. A fegyelmi tárgyaláson az ellenőrzés szabályszerűségével, valamint internetes fórumon részben a felperesnek tulajdonított, az alperes személyét érintő hozzászólásokkal kapcsolatban vita bontakozott ki, amely során az alperes közölte, hogy az Internetre feltett anyagok miatt jogi lépéseket tesz, és „**X** felejtse el a rendőri iskolát”. Az elsőfokú fegyelmi határozatot az országos fegyelmi bizottság a 2014. augusztus 15-én kelt határozatával helybenhagyta.

A felperes módosított keresetében kérte annak a megállapítását, hogy az alperes a tagszövetség fegyelmi bizottságának a 2013. október 22-i ülésén tett azon kijelentéseivel, hogy a felperes manipulálta a versenyeredményeket, nem korrekt módon versenyzett, nem tartotta be a versenyszabályzatban foglaltakat, és elintézi, hogy nem lesz belőle rendőr - megsértette a becsülethez és a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait; kérte továbbá az alperes kötelezését elégtétel adására.

Az alperes személyiségi jogsértés hiányára hivatkozva a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság 28. sorszámú ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Az ítélet indokolása a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. §-ának (1) bekezdésére, 76. §-ára, 78. §-ának (1) és (2) bekezdéseire hivatkozva úgy találta, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján nem nyert bizonyítást, hogy a fegyelmi bizottsági ülésen az alperes olyan kijelentést tett volna, mely szerint a felperes manipulálta az eredményeket, nem versenyzett korrekt módon, nem tartotta be a versenyszabályzat vonatkozó rendelkezéseit. Ilyen kijelentéseket a fegyelmi bizottsági ülésről felvett jegyzőkönyv sem tartalmaz, azokra a perben csatolt okiratokból sem lehet következtetni; arra sem merült fel adat, hogy az alperes esetleg a kijelentéseket más időpontban, más helyszínen tette volna meg, ezért a kereset ezen része bizonyítatlanság okán alaptalan. Az alperes ugyanakkor a fegyelmi bizottsági ülésen tett kijelentést a felperes jövőbeni pályaválasztásával összefüggésben, azonban a kijelentés tartalma tekintetében a felek eltérően nyilatkoztak. A perben az alperes becsatolta az ülésen jelenlévők beleegyezése nélkül készített hangfelvételt, indítványozta annak a bizonyítékok körében értékelését; mivel azonban a jelenlévők valamennyien nem járultak hozzá a bíróság felhívására a hangfelvétel felhasználásához, azonban tanúként is meghallgathatóak voltak, az elsőfokú bíróság a hangfelvételt a bizonyítási eljárásból kirekesztette. A peres felek és a kihallgatott tanúk ellentmondásos nyilatkozatai folytán a jegyzőkönyvben rögzített azon kijelentést fogadta el valósnak, amely szerint az alperes azt a közlést tette, hogy „X felejtse el a rendőri iskolát”. Ezzel azonban nem állított a felperesre vonatkozóan tényt, hanem a szabad véleménynyilvánításhoz fűződő alkotmányos alapjogát gyakorolva nyilvánított a felperes jövőbeni pályaválasztásával kapcsolatban véleményt, a közlések nem voltak indokolatlanul bántóak, sértőek, lealázóak, értékítélete pedig nem nélkülözött minden ténybeli alapot, hiszen a versenybizottság megállapította, hogy a versenyzésével összefüggésében a felperes kisebb szabálytalanságokat elkövetett. A személyiségi jogsértés megvalósulásának a hiánya miatt ezért az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és a felperes személyes költségmentessége folytán rendelkezett úgy a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-ára hivatkozva, hogy a le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte annak a megváltoztatását, a keresetének való helyt adást, az alperes első- és másodfokú perköltségében marasztalását. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére nem tette a bizonyítás anyagává a csatolt hangfelvételt, hogy az alperes annak felhasználásához hozzájárult, így függetlenül attól, hogy a rögzített előadáshoz érthetően ragaszkodó jegyzőkönyvvezető és a jegyzőkönyvet aláíró nem engedélyezték a hangfelvétel lejátszását, annak azon részét, ahol a sérelmezett nyilatkozat elhangzik, a tárgyalás anyagává lehetett volna tenni, és így objektív bizonyíték állt volna rendelkezésre a személyiségi jogsértés tekintetében. Az a tény pedig, hogy az alperes annak tudatában, mely szerint a felperes rendőrségi szakközépiskolában szándékozott továbbtanulni, kategorikusan kijelentette, hogy nem lesz belőle rendőr, egyértelműen megsértette a becsülethez és jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát, különös tekintettel arra, hogy az alperes korábban rendőr volt, és azt a látszatot keltette, mintha el tudná intézni a felperes pályaválasztásának megakadályozását. A közléssel okozott joghátrányt pedig a felperes bizonyította, mivel a perben csatolta a "F".... Egyesület írásbeli határozatát, amely szerint azért utasították el a felvételi kérelmét, mert az veszélyeztetné az egyesület működését. Kifogásolta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a peres felek közötti konfliktus előzményeit és a dúcellenőrzés szabálytalanságait.

Az alperes a másodfokú eljárásban nem tett nyilatkozatot.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt a következők szerint nem találta alaposnak:

Az elsőfokú bíróság a kérelem és ellenkérelem keretei között a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékoknak a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti mérlegelésével a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetéseivel és az érdemi döntésével az ítélet tábla egyetértett.

A polgári perrendtartás a Pp. 3. §-ának (4) bekezdése értelmében a szabad bizonyítási rendszeren alapul, amely a bizonyítékok megválasztásában, a bizonyítási indítványok teljesítésében és a bizonyítékok értékelésében is jelentkezik. A bizonyítékok szabad mérlegelése során a bíróság értékeli, hogy a felek tényállításait az általuk rendelkezésre bocsátott bizonyítékok alátámasztották-e vagy sem. A bíróság által megállapított tényállás akkor felel meg az eljárásjogi szabályoknak, ha összhangban áll a periratokkal, logikus, okszerű és helyes következtetéseken nyugszik, a bíróság pedig a döntése indokolásában számot ad arról, hogy miért fogadta el vagy vetette el a rendelkezésre álló bizonyítékokat. Az első fokú ítélet az előző követelményeknek megfelelt, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével, annak indokairól számot adva, az eljárásjogi rendelkezésekkel összhangban foglalt állást úgy, hogy a felperes a keresetében megjelölt első három kijelentés megtörténtét bizonyítani nem tudta, míg a negyedik, a felperes pályaválasztásával összefüggésben tett közlés a fegyelmi bizottsági ülésen felvett jegyzőkönyvben rögzített módon hangzott el. A bizonyítékok mérlegelése megfelelt az alapvető logikai szabályoknak, annak felülmérlegelésére az ítélet tábla indokot nem talált.

Nem sértette meg az ügy érdemi elbírálására kihatóan az elsőfokú bíróság a bizonyítás szabályait azzal, hogy a felperes által a jelenlévők beleegyezése nélkül - így a Ptk. 80. §-ának (1) és (2) bekezdése általi védelemben részesített képmáshoz és hangfelvételhez fűződő személyiségi jog megsértésével - készített hangfelvételt kirekesztette a bizonyítékok köréből.

A hatályos polgári perrendtartás a jogellenesen szerzett bizonyítékok értékelésével kapcsolatban nem tartalmaz határozott szabályokat. A szabad bizonyítási rendszerből következően, amennyiben a törvény tiltó szabályt nem fogalmaz meg - így a Pp. 169. §-ának (1) és (2) bekezdése, 178. §-ának (2) bekezdése tilalmát - nem lehet olyan következtetést tenni, hogy a bizonyíték a perben nem vehető figyelembe. Ugyanakkor a szabad bizonyítási rendszer a másik oldalról azt is jelenti, mely szerint az is a bíróság döntésén múlik, hogy mennyiben ad helyt a bizonyítási indítványok teljesítésére irányuló kérelemnek, nincs ugyanis kötelezően elrendelendő bizonyítás. A jogellenesen beszerzett bizonyítékok felhasználhatóságával kapcsolatban a bírói gyakorlatnak kellett állást foglalnia. Az ezzel kapcsolatos iránymutató döntések szerint (BH1993. 365., Pécsi Ítélet tábla Pf.I.20.081/2009/3.) a bíróságnak mindig az eset összes körülményeit kell mérlegelnie, különösen azt, hogy a tiltott módon készült hangfelvétel az egyetlen módja-e annak, hogy a fél a tényállításait bizonyítsa; ha ugyanis a tényt egyéb módon, így tanúvallomásokkal is bizonyítani lehet, a személyiségi jogi sérelmet okozó bizonyíték felhasználását általában mellőzni indokolt.

A fegyelmi ülésről készült hangfelvétel nemcsak a felperes és az alperes személyiségi jogait, hanem az egyéb jelenlévők személyiségi jogait is érintette, ezért helytállóan járt el az elsőfokú bíróság akkor, amikor a bizonyíték felhasználhatósága tekintetében nem csupán az alperes, hanem a további jelenlévők nyilatkozataira is figyelemmel volt. Mivel csak a hangfelvétel lejátszása során lehetett megállapítani, hogy annak mely része tartalmazza a felperes által hivatkozott sérelmezett közlést, így a hangfelvétel felhasználása szükségszerűen érintette a peres feleken kívül álló személyek személyiségi jogait is, hozzájárulásuk nélkül a jogsértést kiküszöbölni nem lehetett. A kialakult bírói gyakorlattal és az eljárási szabályokkal nem került ellentétbe az elsőfokú bíróságnak a hangfelvétel a bizonyítékok köréből kirekesztésére irányuló döntése.

A fegyelmi bizottsági ülésen felvett jegyzőkönyvben rögzített, a felperes pályaválasztásával kapcsolatban tett alperesi közlést helyesen értékelte úgy az elsőfokú bíróság, miszerint az a személyiségi jogok megsértésére nem volt alkalmas.

Az elsőfokú bíróság helytállóan hívta fel a személyiségi jog általános védelmére, a véleménynyilvánítási szabadság tartalmára, a becsülethez fűződő személyiségi jog tiszteletben tartásának a kötelezettségére, a becsület sérelmére alkalmas magatartás jellemzőire vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, és azok előírásait a per eldöntése szempontjából helyesen alkalmazta. A bírói gyakorlatban kialakult bizonyíthatósági teszt alapján - amely szerint, ha valaki valamely személyt érintő közlést tesz, amelynek valósága vagy valótlansága bizonyítható: tényállítás; amelynek valóságtartalma nem bizonyítható: vélemény - az alperes által elmondottakat megfelelően minősítette véleménynek. A tényállítás és a véleménynyilvánítás elhatárolása során a közléseket a maguk egészében kell vizsgálni, egymással összetartozói részeit összefüggéseiben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is; azt kell vizsgálni, hogy az adott szöveg egésze és annak belső összefüggései alapján milyen tartalmat kell tulajdonítani a sérelmezett kitételeknek (PK.12. számú állásfoglalás, BDT2005.1277). A szövegkörnyezetben való tartalmi értelmezés alapján az alperes a felperest érintő ténymegállapítást nem tett, hanem véleményt nyilvánított a felperes általa hivatkozott versenyzői magatartása alapján további karrierjének, pályaválasztási lehetőségének alakulásáról, annak a felperes által hivatkozott fenyegető jelleget, a továbbtanulás reális megakadályozását tulajdonítani nem lehetett. A kijelentések nem voltak indokolatlanul túlzónak, bántónak, lekicsinylőnek, lealázó jellegűnek tekinthetők, a személyiségi jogsértés megállapítására nem voltak alkalmasak, a keresetet személyiségi jogsértés bizonyítottsága hiányában ezért az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el.

Nem eredményezte volna azonban a kereset alaposságát az sem, ha az alperes a fegyelmi tárgyaláson a felperes által hivatkozott közléseket tette volna. Egy személyeskedő vita során tett olyan kijelentés, amely szerint az őt ért sérelmek miatt jogi eszközöket vesz igénybe, és „elintézi, hogy a felperes ne lehessen rendőr” - személyiségi jogsértést nem valósít meg. A szöveg ilyen tartalommal elhangzásának feltételezésével az objektív valóságra vonatkoztatott közlés nem történt, a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog így nem sérülhetett; mint ahogy a hivatkozott kijelentés nem a felperes személyét indokolatlanul bántóan érintő értékítélet, ezért a becsülethez való személyiségi jogot sem sérthette, ezzel szemben az alperes minden reális alapot nélkülöző kíváncsiát fejezhette ki, amely nem alkalmas a személyiségi jog megsértésére. Egy olyan szándék verbális kifejezése, amelyet kellő alap nélkül egy átlagos érintett komolyan nem vehetett - hiszen nyilvánvalóan a felperes pályaválasztásával kapcsolatban az alperes döntési helyzetben

nem volt -, nem lehet személyiségi jogsértés alapja. A jogszabályok által megengedett igényérvényesítés, hatósági, polgári, büntető eljárások kezdeményezése, az arra irányuló szándék megfogalmazása, mint megengedett jogosultság, személyiségvédelemre ugyancsak nem adhat alapot.

A személyiségi jog objektív sérelmének megállapítása szempontjából pedig a közlés megtételének esetleges indítéka jelentőséggel egyébként sem bír, ezért sem kellett vizsgálni a felperes fellebbezési hivatkozásával szemben a konfliktus előzményét és az ellenőrzés szabályosságát.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján - és annak a Pp. 254. §-ának (3) bekezdése szerinti helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

A felperes a másodfokú eljárásban is pervesztes lett, ezért teljes személyes költségmentessége folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján a le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. §-ának (1) bekezdése szerinti 48 000 Ft összegű fellebbezési illeték az állam terhén maradt; az alperesnek a másodfokú eljárásban sem merült fel költsége, ezért arról rendelkezni nem kellett.

Debrecen, 2016. szeptember 8.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő